

FACEBOOK VAIDMUO STUDENTŲ SOCIALINĖJE IR EDUKACINĖJE APLINKOJE

Vincentas Lamanuskas, Violeta Šlekienė,
Loreta Ragulienė
Šiaulių universitetas, Lietuva

Santrauka

Facebook, turėdamas daugiau nei 1 mlrd. vartotojų ir būdamas prieinamu daugiau nei 70 kalbų, keičia šimtų milijonų žmonių bendravimo bei dalijimosi informacija būdus. Lietuvos vartotojai nėra išimtis. Sparčiai augantis *Facebook*, tapo aktualiu mokslinių tyrimų objektu. Mokslininkai visapusiškai tyrinėja *Facebook* poveikį socialiniam gyvenimui. Tačiau tai vis dar yra gana naujas reiškinys moksle, ir vis dar egzistuoja neapibrėžtumas nustatant efektyviausius jo tyrimo ir panaudojimo metodus bei galimybes. Paskutiniame dešimtmetyje stebima tendencija, kad *Facebook* naudojamas ne tik pramogoms, laisvalaikiui ar bendravimui, bet išryškėja vis daugiau jo edukacinių funkcijų ir galimybių.

2016 metais atliktas tyrimas apie Lietuvos aukštųjų mokyklų studentų naudojimąsi socialiniu tinklu *Facebook* (FB), siekiant atskleisti, kaip ir kokiomis socialinio tinklo FB funkcijomis naudojasi Lietuvos aukštųjų mokyklų studentai, kaip jį vertina, kokia jų nuomonė apie FB poveikį asmeniui ir kokios yra FB edukacinės galimybės.

Nustatyta, kad dauguma studentų, pripažindami, kad FB yra gera bendravimo priemonė, išreiškia teigiamą nuostatą teiginių apie galimybes FB'e gauti įdomios informacijos apie universitetą, rasti naudingų šaltinių studijoms, apie akademinų grupių bendravimą aspektu. Tai rodo, kad jie yra svarbūs studentų gyvenime, FB pajvairina studijų metodus, padeda gauti naudingos informacijos universitetinėms studijoms. Nors studentai daug laiko praleidžia FB'e, jie teigia, kad nėra priklausomi nuo naudojimosi socialiniu tinklu, ir kad tai nedaro neigiamo poveikio jų nei jų psichikai, nei studijoms.

Pagrindiniai žodžiai: *Facebook*, socialinis tinklas, universitetų studentai, edukacinė aplinka.

Įvadas

Facebook – socialinis tinklas, turintis daugiau nei 1 mlrd. vartotojų. Pradžioje sukūrus *Facebook* (2004 m.) jis buvo skirtas tik Harvardo universiteto studentams. Užsiregistravę nariai galėjo patalpinti savo profilį, įkelti nuotraukų, paveikslėlių, video failų bei užmegzti ryšius su draugais, pažįstamais asmenimis ir kt. Vėliau prie *Facebook* prisijungė visų JAV universitetų studentai, dar vėliau – įvairių įmonių darbuotojai, organizacijų nariai (Markoff, 2007). Paskutinis svarbus tinklo plėtimasis įvyko 2006 metais, kai buvo leista naudotis *Facebook* visiems, kam per 13 metų ir turintiems galiojantį elektroninio pašto adresą (Brown, 2008). Nors *Facebook* atsirado Jungtinėse Amerikos Valstijose, dabar daugiau nei 80 % esamų *Facebook* vartotojų gyvena už JAV ribų, o *Facebook* yra prieinamas daugiau nei 70 kalbų (Facebook, 2012; Schonfeld, 2010). *Facebook* keičia šimtų milijonų žmonių bendravimo bei dalijimosi informacija būdus.

Sparčiai augantis *Facebook*, tapo aktualiu mokslinių tyrimų objektu. Mokslininkai visapusiškai tyrinėja jo poveikį socialiniam gyvenimui. Tačiau *Facebook* vis dar yra gana naujas reiškinys moksle, ir vis dar egzistuoja neapibrėžtumas, nustatant efektyviausius jo tyrimo ir panaudojimo metodus bei galimybes. Wilson R. E., Gosling S. D., Graham L. T. (2012) atlikę išsamią mokslinės literatūros apie *Facebook* paiešką, identifikavo 412

atitinkamų straipsnių, kuriuos suskirstė į 5 kategorijas: vartotojų aprašomoji analizė, motyvacija naudoti *Facebook*, identiteto pristatymas, *Facebook* vaidmuo socialiniuose santykiuose ir privatumo bei informacijos atskleidimas.

Anksčiau atliktas tarptautinis lyginamasis tyrimas parodė, socialinių tinklapių poveikis (ir ypač FB) kiekvienai asmenybei ir visai visuomenei nėra vienareikšmis darinys. Socialinius tinklapius galime apibūdinti, kaip multidimensinį empirinį konstrukta, turintį kelis skirtingus kampus, apibūdinančius skirtingus šio poveikio aspektus (Lamanauskas, Šlekienė, Ragulienė, Iordache, Pribeanu, Bilek, Aberšek, Kordigel-Aberšek, Casas, Mazurok, Melnik, Ellilyanen, 2014). Akivaizdu, kad *Facebook* populiarumas sparčiai auga. Universitetų studentai tėra tik viena vartotojų kategorija. Sparčiai kintant ir tobulėjant ICT apskritai, tai savaime suprantama. Socialinės komunikacijos prasme tai yra galingas instrumentas palaikyti ir plėtoti kontaktus tarp žmonių. Akivaizdu, kad pagrindinė *Facebook*, kaip socialinio tinklo funkcija, yra galimybė palaikyti ryšį ir dalintis informacija su kitais vartotojais. Suprantama, kad pastaruoju metu socialinių tinklapių spektras itin platus. *Facebook* egzistuoja itin plačiame konkurenciniame lauke. Nepaisant to juo naudojasi daugiau nei 50 proc. visų aktyvių interneto vartotojų. Čia pravartu paminėti, kad *Google+* socialinis tinklas akivaizdžiai pasirengęs rimtai konkurencijai su *Facebook*. Tačiau, šiandien *Facebook* yra neabejotinas lyderis socialinių tinklų sferoje ir net neįmanoma prognozuoti, kada ir kas jį galėtų nukonkuruoti (nustelbti). Kita vertus, jaunimas atranda ir naujų virtualaus bendravimo platformų. Šiuo požiūriu *Facebook* neabejotinai keisis, siūlys naujų funkcijų ir galimybių. Taigi, *Facebook* funkcionalumas didėja, įvairėja, o tai savo ruožtu suteikia kitokias galimybes vartotojams, taip pat tarnauja kaip skatinantis naudojimąsi juo veiksny. Analizuojant per pastaruosius keletą metų atliktus tyrimus matyti, kad *facebook* kaip edukacinio instrumento galimybės menkai tyrinėjamos arba visai netyrinėjamos. Nors *Facebook* yra puiki bendravimo priemonė, puiki galimybė sužinoti įvairias naujienas, susirasti draugų ir t. t., studentai yra tvirtai įsitikinę, kad bendravimas virtualioje erdvėje niekada neatstos tiesioginių žmonių santykių. Tokia jų pozicija vertintina kaip pozityvi. Kita vertus akivaizdu, kad edukacinis *Facebook* potencialas studentų vertinimuose išreikštas gana silpnai ir tai kelia pagrįstą susirūpinimą. Tyrimas atliktas Lietuvoje parodė, tokios *Facebook* funkcijos kaip diskutavimas grupėje, failų ir nuorodų keitimasis socialiniame tinkle, bendro tinklaraščio rašymas, grupės įvykio puslapių kūrimas, skirtingų privatumo teisių nustatymas ištekliams ir t. t. užtikrina sėkmingą studijų procesą (Gudonienė, Rutkauskienė, Lauraitis, 2013). Nors *Facebook* ir yra neabejotinai nauja edukacinė erdvė (Lamanauskas, 2012), tačiau jos panaudojimo galimybės edukaciniu požiūriu išlieka menkai pažintos. Tai ir sudaro tolesnių socioedukacinių tyrimų esmę bei perspektyvą.

Todėl 2016 m. atlikto tyrimo tikslas – įvertinti kaip Lietuvos aukštųjų mokyklų (universiteto, kolegijos) studentai naudojami socialiniu tinklu *Facebook* (FB), kaip jį vertina, kokią turi nuomonę apie jo poveikį asmeniui ir kokios, jų nuomone, yra FB edukacinės galimybės. Pagrindiniai tyrimo klausimai yra:

- Kiek draugų turi *Facebook* asmeninėje paskyroje, kaip dažnai / ilgai būna prisijungę socialiniame tinkle?
- Kokiomis FB funkcijomis studentai naudojami ir kodėl?
- Koks studentų požiūris į *Facebook* teikiamas galimybes?

Tyrimo metodologija

Bendra tyrimo charakteristika, tyrimo imtis

2016 m. tyrime dalyvavo 300 Lietuvos aukštųjų mokyklų pirmojo–ketvirtojo kurso studentų (1 lentelė). Iš jų – 116/38,7 % Šiaulių universiteto, 129/43,0 % – Lietuvos Edukologijos universiteto ir 55/18,3 % Vilniaus kolegijos studentai. Pagal kursus tyrime dalyvavo: I kurso studentai – 140/46,6 %, II kurso – 48/16,0 %, III kurso – 86/28,7 %, IV kurso – 26/8,7 %.

1 lentelė. Tiriamųjų charakteristikos (N/%).

Pagal universitetą	Šiaulių universitetas	Lietuvos edukologijos universitetas		Vilniaus kolegija	Iš viso
		116/38,7	129/43,0		
Pagal kursus	I kursas	II kursas	III kursas	IV kursas	300
	140/46,6	48/16,0	86/28,7	26/8,7	

Išskiriant respondentus pagal lytį (2 lentelė) tyrime dalyvavo 182/60,7 % merginos ir 118/39,3 % vaikinų. Iš Vilniaus kolegijos Elektronikos ir informatikos fakulteto apklausoje dalyvavo tik vaikinai.

2 lentelė. Tiriamųjų charakteristikos lyties atžvilgiu (N/%).

Aukštoji mokykla	Lytis		
	Studentas	Studentė	Iš viso
Šiaulių universitetas	57/48,3	59/32,4	116/38,7
Lietuvos edukologijos universitetas	6/5,1	123/67,6	129/43,0
Vilniaus kolegija	55/46,6	0/0,0	55/18,3
Iš viso	118/39,3	182/60,7	300

Šiaulių universiteto studentai apklausti Ugdymo mokslų ir socialinės gerovės fakultete ir Technologijos, fizinių ir biomedicinos mokslų fakultete, Lietuvos Edukologijos universitete – Ugdymo mokslų fakultete, Vilniaus kolegijoje – Elektronikos ir informatikos fakultete. Pagal studijų sritis respondentai buvo technologijos, fizinių ir socialinių mokslų atstovai.

Tyrimo instrumentas

Tyrimui buvo naudota anoniminė anketa *Apie Facebook (FB)* (1 priedas). Anketa sudarė 3 dalių klausimynas. Pirmą klausimyno dalį (8 klausimai) skirta respondentų charakteristikai nustatyti. Antroje dalyje (9 klausimai) prašoma parašyti, kiek respondentai

turi FB draugų, koks yra socialinio tinklo naudojimo dažnis, kiek laiko praleidžia jame. Trečią klausimyno dalį sudarė 49 įvairūs teiginiai apie FB galimybes, jo poveikį asmeniui ir pan. Pirmąsias dvi klausimyno dalis sudarė atviro tipo klausimai, trečiąją – uždaro tipo teiginiai, kurių vertinimai pateikti intervalinėje *Likert*’o skalėje. Respondentų buvo prašoma pažymėti jiems tinkamiausią vieną sutikimo su kiekvienu teiginiu lygį: 1 – visiškai nesutinku, 2 – nesutinku, 3 – iš dalies nesutinku, 4 – neturiu nuomonės, 5 – iš dalies sutinku, 6 – sutinku, 7 – visiškai sutinku.

Statistinė duomenų analizė

Anketos atsakymai nebuvo naudoti individualiai. Analizuojami tik apibendrinti tyrimo duomenys. Duomenys apdoroti statistine programa *SPSS*. Tyrimo duomenų analizei atlikti buvo taikoma aprašomoji statistika (absoliutūs ir santykiniai dažniai, vertinimo vidurkiai, standartiniai nuokrypiai). Klausimyno trečios dalies teiginiais buvo atlikta faktorinė analizė pagrindinių komponentų analizės metodu, panaudojant Varimax rotaciją su Kaiser normalizacija. Skirtumams tarp kintamųjų (lyčių) nustatyti naudotas parametrinis Stjudento t-testas.

Tyrimo rezultatai

Aprašomoji analizė

Respondentų klausta apie jų draugus socialiniame tinkle *Facebook* (3 lentelė), akcentuojant universiteto studentus ir dėstytojus. Analizė parodė, kad studentai FB vidutiniškai turi po 266 draugus ($N_{\text{vid.}} = 265,96$; Std. = 12,82), daugiausiai vienas respondentas turi 1300 draugų. Draugų iš universitetų / kolegijų studentų FB vidutiniškai turi po 89 ($N_{\text{vid.}} = 89,21$; Std. = 6,00), iš jų vidutiniškai po 26 ($N_{\text{vid.}} = 26,12$; Std. = 2,12), kurie mokosi tame pačiame universitete / kolegijoje. Pastebima, kad tarp FB draugų aukštosios mokyklos dėstytojų yra labai nedaug, vidutiniškai nesiekia nė vieno 1 ($N_{\text{vid.}} = 0,89$; Std. = 0,12). Tyrime net 140/46,6 % respondentų buvo I kurso studentai, aišku, kad jie draugų dėstytojų FB turi mažai arba dar iš viso neturi. Daugiausia su dėstytojais FB paskyroje bendrauja III, IV kurso studentai ($N_{\text{max.}} = 20$).

3 lentelė. Studentai apie draugus socialiniame tinkle *Facebook*.

Kintamieji	$N_{\text{Max.}}$	$N_{\text{vid.}}$	Std.
Draugų skaičius FB paskyroje	1300	265,96	12,82
FB draugai, esantys universitetų studentai	700	89,21	6,00
FB draugai, esantys konkretaus universiteto studentai	400	26,12	2,12
FB draugai, esantys universiteto dėstytojai	20	0,89	0,12

Std. – vidutinės vertės standartinė paklaida

Vertinant bendrą draugų skaičių FB paskyroje, studentų FB draugų ir dėstytojų FB draugų skaičių, gautas statistiškai reikšmingas skirtumas lyties aspektu merginų naudai. Analizė parodė, kad merginos turi vidutiniškai daugiau draugų iš įvairių universitetų studentų (Nvid. = 102,54, Std. = 118,18), nei vaikinai (Nvid. = 68,64, Std. = 72,90), ($p < 0,001$, $df = 298$; $t = -2,79$). Taip pat merginos turi vidutiniškai daugiau FB paskyroje draugų iš savo aukštosios mokyklos (merginos – Nvid. = 32,00, Std. = 44,61; vaikinai – Nvid. = 17,05, Std. = 15,17; $p < 0,000$, $df = 298$; $t = -3,509$) ir dėstytojų FB draugų (merginos – Nvid. = 1,18, Std. = 2,435; vaikinai – Nvid. = 0,44, Std. = 1,223; $p < 0,000$, $df = 298$; $t = -3,062$).

Domėtasi, kiek laiko studentai praleidžia socialiniame tinkle *Facebook*. Rezultatai apie laiką, praleistą FB (kiek dienų per savaitę, kiek kartų per dieną, kiek minučių per dieną naudojasi FB), pateikti 4 lentelėje. Dauguma respondentų kasdien, t. y. 7 dienas per savaitę, būna prisijungę prie FB, vidutiniškai Nvid. = 6,31, Std. = 0,09. Daugiausia respondentų prisijungia po 3 ir daugiau kartų per dieną (Nvid. = 3,13, Std. = 0,05), nemaža dalis būna pastoviai prisijungę. Vidutiniškai per dieną FB naudojasi 97 min. arba 1,6 val. (Nvid. = 96,92, Std. = 7,00). Ilgiausiai per dieną, kaip nurodė vienas respondentas, naudojimasis socialiniu tinklu *Facebook* trunka 900 min. arba 15 val.

Šio tyrimo metu gautus rezultatus palyginus su 2012 metų panašaus tyrimo rezultatais (Lamanauskas ir kt., 2012) pastebėta, kad nuo 2012 metų dalyvavimas socialiniuose tinkluose ženkliai auga ir intensyvėja. 2012 metais daugiausiai respondentų (41,7 %) socialiniame tinkle praleido nuo dešimties minučių iki pusės valandos, 21,2 % – mažiau nei dešimt minučių, o tokių, kurie FB užtrunka tarp 2 ir 3 val. buvo tik 4,8 %.

4 lentelė. Studentai apie laiką praleidžiamą socialiniame tinkle *Facebook*.

Kintamieji	N _{Max.}	N _{vid.}	Std.
Naudojimosi FB trukmė per savaitę (dienų skaičius)	7	6,31	0,09
Prisijungimo prie FB per dieną dažnis	4	3,13	0,05
Vidutinė naudojimosi FB trukmė per dieną (minutėmis)	900	96,92	7,00

Atlikus analizę lyties aspektu, statistiškai reikšmingo skirtumo tarp vaikinių ir merginų FB'ui skiriamo laiko nepastebėta. Tiek merginos, tiek vaikinai vidutiniškai vienodai laiko realiai naudojasi FB'u ir tiek pat kartų per dieną bei dienų per savaitę prisijungia prie jo.

Respondentų klausta, kaip dažnai jie kažko klausia FB draugų ir atvirkščiai – draugai klausia jų. Atsakymai vertinti penkiais balais nuo 1 – niekada nieko neklausama iki 5 – labai dažnai klausama. Vidutinė rezultatų vertė parodė (5 lentelė), kad respondentai vieni kitų kažko klausia tik kartais (Dvid. = 3,17, Std. = 0,07 ir Dvid. = 3,30, Std. = 0,06). Tačiau nemaža respondentų dalis (40/13,4 % ir 43/14,3 %) vieni kitų klausinėja FB'e labai dažnai. Tik nedidelė respondentų dalis niekada neklausia savo draugų (15/5,0 %) ir atvirkščiai, tik 8/2,7 % jų nieko neklausia FB draugai.

5 lentelė. Studentai apie bendravimo dažnumą su draugais socialiniame tinkle *Facebook*

Kintamieji	1 – niekada N/%	2 – retai N/%	3 – kartais N/%	4 – dažnai N/%	5 – labai dažnai, N/%	D _{vid.}	Std.
Klausimai draugams FB	15/5,0	79/26,3	82/27,3	84/28,0	40/13,4	3,17	0,07
Klausimai iš draugų FB	8/2,7	62/20,7	102/34,0	85/28,3	43/14,3	3,30	0,06

D_{vid.} – dažnumo vidutinė vertė

Std. – vidutinės vertės standartinė paklaida

Faktorinė analizė

Anketoje pateikti 49 teiginiai apie socialinį tinklą *Facebook*, jo galimybes, poveikį vartotojui ir pan. Respondentų prašyta juos įvertinti intervalinėje Likert'o skalėje nuo „1 – visiškai nesutinku“ iki „7 – visiškai sutinku“. Siekiant sumažinti kintamųjų skaičių neprarandant esminės informacijos, šiems teiginiams buvo atlikta faktorinė analizė pagrindinių komponentių analizės metodu, panaudojant Varimax rotaciją su Kaiser normalizacija. Teiginiai suskirstyti į 7 faktorius. Pagal bendruosius požymius faktorius sąlyginai pavadino:

- 1 Faktorius – *FB, kaip universitetinės informacijos ir studijų šaltinis* (8 teiginiai),
- 2 Faktorius – *Bendravimo FB galimybės* (10 teiginių),
- 3 Faktorius – *Naudojimosi FB poveikis* (9 teiginiai),
- 4 Faktorius – *Malonumas ir pramoga naudotis FB* (7 teiginiai),
- 5 Faktorius – *FB, kaip dalyvavimo interesų grupėse, paieškos ir susisiekiimo su draugais priemonė* (9 teiginiai),
- 6 Faktorius – *Dalyvavimas FB ateityje* (3 teiginiai),
- 7 Faktorius – *FB aiškus ir nesudėtingas socialinis tinklas* (3 teiginiai).

Visų faktorių suminė sklaida 61,16 %. Tiek procentų bendros informacijos atspindi faktoriai. 6–12 lentelėse pateikti kiekvieno faktoriaus sąlyginiai pavadinimai ir jį sudarantys teiginiai: faktoriaus sklaida, kuri paaiškina, kiek procentų faktorius atspindi informacijos, faktoriai svoriai F_i , parodantys, koku lygiu kiekvienas teiginys koreliuoja su faktoriumi, kiekvieno teiginio vertinimo vidutinė vertė $N_{vid.}$ ir jos standartinė paklaida Std.

Stipriausiai išreikštas 1 Faktorius (6 lentelė), paaiškinantis 10,66% informacijos. Į šį faktorių pateko teiginiai apie galimybes FB'e sužinoti įdomios informacijos apie universitetą, rasti naudingų šaltinių studijoms, apie akademinį grupių bendravimą. Didžiausi faktoriai svoriai teiginių susijusių su universitetiniu gyvenimu: *Naudodamasis FB aš geriau sužinau apie įdomius renginius savo universitete* ($F_i = 0,763$, $N_{vid.} = 4,53$, Std. = 0,110), *Naudodamasis FB aš gaunu naudingos informacijos iš universiteto žmonių* ($F_i = 0,740$, $N_{vid.} = 4,75$, Std. = 0,103), *FB aš galiu rasti naudingų šaltinių savo universitetinėms studijoms* ($F_i = 0,704$, $N_{vid.} = 3,98$, Std. = 0,107). Faktoriaus teiginių vidutinės vertės kito nuo 3,72 iki 4,88, kas rodo, kad dauguma respondentų išreiškia teigiamą nuostatą šio faktoriaus teiginių aspektu, t. y., kad jie yra svarbūs studentų gyvenime, pajvairina studijų metodus, padeda gauti naudingos informacijos univeristetinėms studijoms.

6 lentelė. 1 faktorius.

	1 FAKTORIUS <i>FB, kaip universitetinės informacijos ir studijų šaltinis</i>	Faktoriaus sklaida, %	Faktoriniai svoriai, F_i	Teiginio vertinimas	
				vidutinė vertė	standartinė paklaida
1.	Naudodamasis FB aš geriau sužinau apie įdomius renginius savo universitete	10,66	0,763	4,53	0,110
2.	Naudodamasis FB aš gaunu naudingos informacijos iš universiteto žmonių		0,740	4,75	0,103
3.	FB aš galiu rasti naudingų šaltinių savo universitetinėms studijoms		0,704	3,98	0,107
4.	Naudodamasis FB aš galiu geriau pristatyti savo universitetą kitiems žmonėms		0,675	3,72	0,109
5.	Aš naudoju FB sužinoti, kas vyksta mano universitete		0,599	4,41	0,112
6.	Naudojimasis FB gerina bendravimą tarp kolegų		0,507	4,64	0,104
7.	Naudojimasis FB gerina studentų grupinį darbą		0,500	4,76	0,095
8.	FB skatina akademinį grupių, turinčių panašius interesus ir poreikius, susikūrimą		0,460	4,88	0,097

Atlikus analizę lyties aspektu, gautas statistiškai reikšmingas skirtumas tarp vaikinų ir merginų dviejų teiginių vertinimų: *Naudodamasis FB aš gaunu naudingos informacijos iš universiteto žmonių* (merginos – Nvid. = 4,60, Std. = 1,82; vaikinai – Nvid. = 4,99, Std. = 1,60; $p < 0,005$, $df = 295$; $t = 1,882$) ir *Aš naudoju FB sužinoti kas vyksta mano universitete* (merginos – Nvid. = 4,27, Std. = 1,99; vaikinai – Nvid. = 4,64, Std. = 1,83; $p < 0,058$, $df = 297$; $t = 1,623$). Matome, kad vaikinai labiau nei merginos naudojami FB'u, norėdami sužinoti, kas vyksta universitete bei ieškodami naudingos informacijos studijoms.

Į 2 Faktorių pateko teiginiai, kuriuose socialinis tinklas *Facebook* vertinamas kaip bendravimo priemonė leidžianti dalyvauti didelėse žmonių grupėse, aktyvinanti veiklą, padedanti susirasti naujų draugų. 2 Faktorius paaiškina 10,38 % bendros informacijos.

Didžiausi faktoriniai svoriai teiginių susijusių su bendravimu didelėse grupėse ir erdvėse: *Bendravimas su žmonėmis FB leidžia pasijausti prisijungus prie didesnės erdvės* ($F_i = 0,753$, Nvid. = 3,76, Std. = 0,103), *Bendravimas su žmonėmis FB leidžia man pasijausti didesnės bendruomenės dalimi* ($F_i = 0,747$, Nvid. = 3,44, Std. = 0,097), *Bendravimas su žmonėmis FB primena man, kad visi yra susieti.* ($F_i = 0,685$, Nvid. = 3,40, Std. = 0,102). Faktoriaus teiginių vidutinės vertės rodo respondentų tik vidutinį sutikimą su teiginiais apie bendravimą FB paskyroje. Atlikus analizę lyties aspektu statistiškai reikšmingo skirtumo nepastebėta.

7 lentelė. 2 faktorius.

	2 FAKTORIUS <i>Bendravimo FB galimybės</i>	Faktoriaus sklaida, %	Faktoriniai svoriai, F_i	Teiginio vertinimas	
				vidutinė vertė	standartinė paklaida
1.	Bendravimas su žmonėmis FB leidžia pasijausti prisijungus prie didesnės erdvės	10,38	0,753	3,76	0,103
2.	Bendravimas su žmonėmis FB leidžia man pasijausti didesnės bendruomenės dalimi		0,747	3,44	0,097
3.	Bendravimas su žmonėmis FB primena man, kad visi yra susieti.		0,685	3,40	0,102
4.	Bendravimas su žmonėmis FB aktyvina mane dalyvauti grupinėje veikloje		0,660	3,67	0,104
5.	Bendravimas su žmonėmis FB kelia domėjimąsi apie ką galvoja kiti žmonės		0,571	4,02	0,100
6.	Bendravimas su žmonėmis FB kelia domėjimąsi apie kitas pasaulio vietas		0,564	4,84	0,098
7.	Bendravimas su žmonėmis FB kelia norą imtis kažko naujo		0,525	3,95	0,100
8.	Bendravimas su žmonėmis FB suteikia galimybę sutikti vis naujų žmonių		0,504	4,29	0,104
9.	FB naudojimas gerina dalyvavimą bendrose veiklose		0,484	4,34	0,095
10	Bendraudamas su žmonėmis FB aš visą laiką susisiekiu su naujais žmonėmis		0,451	3,26	0,105

3 Faktorius (8 lentelė) paaiškina 10,03 % bendros informacijos. Į jį pateko 9 teiginiai, kuriuose kalbama apie kitų žmonių įtaką respondentų naudojimuisi FB, apie savo pojūčius, kai nesinaudoja socialiniu tinklu, apie FB įtaką studijoms ir pan. Visų teiginių labai aukšti faktoriniai svoriai, kas rodo, kad teiginiai gerai koreliuoja su faktoriumi. Tačiau matome, kad teiginių vertinimo vidutinės vertės labai mažos (1,96–2,96), kurios reiškia nesutikimą su faktoriaus teiginiu. Vadinasi, studentai galvoja priešingai nei sakoma teiginyje. Studentai nesutinka, kad dėl FB apleidžiamos jų studijos, kad nukenčia jų dėmesys, kad būtinai turi naudotis FB, kad visą laiką mąstoma tik apie FB, kad jaučiasi nervingas, kai nesinaudoja FB ir pan.

8 lentelė. 3 faktorius.

	3 FAKTORIUS <i>Naudojimosi FB poveikis</i>	Faktoriaus sklaida, %	Faktoriniai svoriai, F_i	Teiginio vertinimo	
				vidutinė vertė	standartinė paklaida
1.	Žmonės, kurie daro man įtaką, galvoja, kad aš turiu naudotis FB	10,03	0,856	2,14	0,092
2.	Man svarbūs žmonės galvoja, kad aš turiu naudotis FB		0,852	2,24	0,096
3.	Mano kolegos galvoja, kad aš turiu naudotis FB		0,769	2,61	0,112
4.	Mano draugai galvoja, kad aš turiu naudotis FB		0,757	2,94	0,118
5.	Kada aš būnu neprisijungęs, aš vis tiek mąstau, kas vyksta FB		0,747	1,89	0,080
6.	Kada aš būnu neprisijungęs prie FB kurį laiką, aš jaučiuosi nepasiekiamas		0,697	2,16	0,092
7.	Jei aš nebūnu FB ilgesnį laiką, aš jaučiuosi nervingas		0,609	1,96	0,088
8.	Dėl FB aš dažnai apleidžiu savo studijas universitete		0,502	2,14	0,094
9.	Dėl buvimo FB nukenčia mano dėmesys studijoms		0,373	2,82	0,107

Analizė lyties aspektu parodė statistiškai reikšmingą skirtumą tarp vaikinių ir merginų trijų teiginių vertinimų. Teiginiuose *Žmonės, kurie daro man įtaką, galvoja, kad aš turiu naudotis FB* (merginos – Nvid. = 1,98, Std. = 1,50; vaikinai – Nvid. = 2,38, Std. = 1,689; $p < 0,035$, $df = 295$; $t = 2,127$) ir *Man svarbūs žmonės galvoja, kad aš turiu naudotis FB* (merginos – Nvid. = 1,97, Std. = 1,49; vaikinai – Nvid. = 2,65, Std. = 1,82; $p < 0,000$,

df = 295; t = 3,576) merginos tvirčiau įsitikinusias, kad joms darantys įtaką bei svarbūs žmonės nemąsto apie jų naudojimąsi FB. Be to, merginos labiau nei vaikinai nesutinka su tuo, jog dėl FB dažnai apleidžia savo studijas universitete (merginos – Nvid. = 1,92, Std. = 1,48; vaikinai – Nvid. = 2,48, Std. = 1,78; p < 0,000, df = 295; t = 2,984). Tačiau tiek merginos, tiek vaikinai neigiamai vertina šio faktoriaus teiginius. Vadinas, jie nėra priklausomi nuo naudojimosi socialiniu tinklu, ir tai nedaro neigiamo poveikio jų nei jų psichikai, nei studijoms.

Į 4 Faktorių (9 lentelė) pateko 7 teiginiai, kuriuose socialinis tinklas *Facebook* vertinamas kaip malonumas ir bendravimo pramoga. 4 Faktorių paaiškina 9,95 % bendros informacijos. Respondentams tikrai smagu naudotis FB ($F_i = 0,780$, Nvid. = 4,87, Std. = 0,105), tai yra pramoga ($F_i = 0,738$, Nvid. = 4,78, Std. = 0,108) ir malonumas ($F_i = 0,728$, Nvid. = 4,40, Std. = 0,101). Pritariama, kad FB galimybės atitinka respondento poreikius ($F_i = 0,521$, Nvid. = 4,61, Std. = 0,081), tačiau nepritariama, kad būdamas universitete studentas nuolat būna prisijungęs prie FB ($F_i = 0,448$, Nvid. = 3,01, Std. = 0,112). Lyties aspektu statistiškai reikšmingo skirtumo nepastebėta.

9 lentelė. 4 faktorius.

	4 FAKTORIUS <i>Malonumas ir pramoga naudotis FB</i>	Faktoriaus sklaida, %	Faktoriai svoriai, F_i	Teiginio vertinimo	
				vidutinė vertė	standartinė paklaida
1.	Man smagu naudotis FB	9,95	0,780	4,87	0,105
2.	Man miela naudotis FB		0,750	4,40	0,110
3.	Naudoti FB yra pramoga		0,738	4,78	0,108
4.	Naudoti FB yra malonu		0,728	4,40	0,101
5.	FB galimybės atitinka mano poreikius.		0,521	4,61	0,100
6.	Aš naudoju FB bendrauti su savo draugais		0,489	6,01	0,081
7.	Būdamas universitete aš nuolat esu FB		0,448	3,01	0,112

5 Faktorių (10 lentelė) paaiškina 8,88 % bendros informacijos. Į jį pateko 9 teiginiai, kuriuose kalbama, kad FB yra dalyvavimo interesų grupėse, paieškos ir susisiekiimo su draugais priemonė. Teiginių vertinimo vidutinės vertės atitinka nuomonės „sutinku“, vadinas respondentai naudoja FB dalyvauti panašių interesų grupėse ($F_i = 0,627$, Nvid. = 4,63, Std. = 0,099), gauti patarimų apie tai, kuo domisi ($F_i = 0,620$, Nvid. = 4,46, Std. = 0,102), gauti prieigą prie interneto šaltinių ($F_i = 0,585$, Nvid. = 3,82, Std. = 0,107), susirasti senus draugus, ($F_i = 0,594$, Nvid. = 4,72, Std. = 0,108), sužinoti, kas vyksta už universiteto ribų ($F_i = 0,441$, Nvid. = 4,30, Std. = 0,102).

10 lentelė. 5 faktorius.

	5 FAKTORIUS <i>FB – dalyvavimo interesų grupėse, paieškos ir susisiekiimo su draugais priemonė</i>	Faktoriaus sklaida, %	Faktoriniai svoriai, F_i	Teiginio vertinimo	
				vidutinė vertė	standartinė paklaida
1.	Aš naudoju FB dalyvauti panašių interesų grupėse	8,88	0,627	4,63	0,099
2.	Aš naudoju FB gauti patarimų apie tai, kuo aš domiuosi		0,620	4,46	0,102
3.	Aš naudoju FB surasti savo senus draugus		0,594	4,72	0,108
4.	Aš naudoju FB gauti prieigą prie interneto šaltinių FB		0,585	3,82	0,107
5.	Aš naudoju FB susisiekti su buvusiais mokyklos draugais		0,570	5,05	0,108
6.	Aš naudoju FB sužinoti kas yra naujo		0,497	5,47	0,095
7.	Aš naudoju FB sužinoti informaciją apie kitus žmones		0,490	4,92	0,100
8.	Bendravimas su žmonėmis FB mane sudomina apie tai, kas vyksta už universiteto ribų		0,441	4,30	0,102
9.	Aš naudoju FB susisiekti su naujais žmonėmis		0,435	4,44	0,107

Analizė lyties aspektu parodė statistiškai reikšmingą skirtumą tarp vaikinių ir merginų 3 teiginių vertinimų: *Aš naudoju FB susisiekti su buvusiais mokyklos draugais* (merginos – Nvid. = 5,19, Std. = 1,716; vaikinai – Nvid. = 4,82, Std. = 2,066; $p < 0,004$, $df = 297$; $t = -1,686$), *Aš naudoju FB sužinoti kas yra naujo* (merginos – Nvid. = 5,70, Std. = 1,387; vaikinai – Nvid. = 5,12, Std. = 1,913; $p < 0,000$, $df = 297$; $t = -3,576$), *Aš naudoju FB sužinoti informaciją apie kitus žmones* (merginos – Nvid. = 5,06, Std. = 1,672; vaikinai – Nvid. = 4,71, Std. = 1,807; $p < 0,015$, $df = 297$; $t = -1,681$). Matome, kad merginos yra aktyvesnės susisiekiant su mokyklos draugais, sekant naujienas, gaunant informacijos apie kitus žmones.

6 Faktoriaus (11 lentelė) apima tik 3 teiginius (sklaida 6,50 %) apie respondentų ketinimus ir toliau naudotis FB. Teiginių faktoriai svoriai gana dideli, vidutinės teiginio vertinimo vertės taip pat patvirtinančios norą likti FB draugų rate. Analizė lyties aspektu parodė statistiškai reikšmingą skirtumą pirmojo teiginio vertinime: *Tikėtina, kad aš ir toliau naudosiu FB ateityje* (merginos – Nvid. = 5,83, Std. = 1,339; vaikinai – Nvid. = 5,47, Std. = 1,500; $p < 0,040$, $df = 295$; $t = -2.199$). Merginos labiau nei vaikinai užtikrintos, kad joms reikia ir toliau naudotis FB.

11 lentelė. 6 faktorius.

	6 FAKTORIUS <i>Dalyvavimas FB ateityje</i>	Faktoriaus sklaida, %	Faktoriniai svoriai, F_i	Teiginio vertinimo	
				vidutinė vertė	standartinė paklaida
1.	Tikėtina, kad aš ir toliau naudosiu FB ateityje	6,50	0,869	5,69	0,082
2.	Aš ketinu ir toliau naudotis FB ateityje		0,848	5,57	0,084
3.	Aš įprastai naudosiu FB ir ateityje		0,825	5,54	0,090

Į 7 Faktorių (12 lentelė) pateko 3 teiginiai apie FB naudojimo sudėtingumą. Respondentai patvirtina, kad FB naudotis yra nesunku išmokti, tai nesudėtingas ir suprantamas socialinis tinklas.

12 lentelė. 7 faktorius.

	7 FAKTORIUS <i>FB – aiškus ir nesudėtingas socialinis tinklas</i>	Faktoriaus sklaida, %	Faktoriniai svoriai, F_i	Teiginio vertinimo	
				vidutinė vertė	standartinė paklaida
1.	Mano veiksmai FB yra aiškūs ir suprantami	4,76	0,624	6,08	0,070
2.	FB yra lengva naudotis		0,600	6,19	0,073
3.	Lengva išmokti naudotis FB		0,563	6,11	0,072

Atlikus analizę lyties aspektu, statistiškai reikšmingas skirtumas gautas tik vieno teiginio vertinime: *FB yra lengva naudotis* (merginos – Nvid. = 6,29, Std. = 1,147; vaikinai – Nvid. = 6,03, Std. = 1,414; kai $p < 0,006$, $df = 296$; $t = -1,747$). Merginos labiau

nei vaikinai užtikrintos, kad FB naudotis yra lengva. Galbūt merginos išnaudoja ne visas FB galimybes, o vaikinai nuolat ieško naujovių. Vertinant kitus šio faktoriaus teiginius statistiškai reikšmingo skirtumo lyties aspektu negauta.

Išvados

Dauguma respondentų kasdien, t. y. 7 dienas per savaitę, būna prisijungę prie FB. Daugiausia respondentų prisijungia po 3 ir daugiau kartų per dieną ir vidutiniškai per dieną FB naudojami apie 1,6 val. Nemaža dalis respondentų būna prisijungę pastoviai. Dauguma respondentų išreiškia teigiamą nuostatą teiginių apie galimybes FB'e gauti įdomios informacijos apie universitetą, rasti naudingų šaltinių studijoms, apie akademinį grupių bendravimą aspektu. Tai rodo, kad jie yra svarbūs studentų gyvenime, FB pajvairina studijų metodus, padeda gauti naudingos informacijos univeristetinėms studijoms.

Nors socialinis tinklas *Facebook* vertinamas kaip malonumas, bendravimo pramoga, priemonė leidžianti dalyvauti didelėse žmonių grupėse, padedanti susirasti naujų draugų, tačiau respondentai nelinkę aukštai vertinti bendravimo FB'e teikiamų aktyvinimo galimybių. Nepaisant to, kad respondentai daug laiko praleidžia FB'e, jie teigia, kad nėra priklausomi nuo naudojimosi socialiniu tinklu, ir kad tai nedaro neigiamo poveikio nei jų psichikai, nei studijoms.

Respondentai teigia, kad išmokti naudotis FB yra nesunku, kad tai nesudėtingas ir suprantamas socialinis tinklas. Jie tvirtai įsitikinę, kad ir toliau liks savo FB draugų rate bei ateityje tęs naudojimąsi FB.

Tyrimo rezultatai rodo, kad daugumos teiginių vertinime statistiškai reikšmingo skirtumo nepastebėta. Tiek merginos, tiek vaikinai vidutiniškai vienodai vertina daugumą teiginių, nors kai kurių teiginių vertinime išryškėjo statistiškai reikšmingi skirtumai. Merginos yra aktyvesnės susisiekiant su mokyklos draugais, sekant naujienas, gaunant informacijos apie kitus žmones. Tuo tarpu vaikinai labiau nei merginos naudojami FB'u, norėdami sužinoti, kas vyksta universitete bei ieškodami naudingos informacijos studijoms. Merginos labiau nei vaikinai įsitikinusios, jog dėl FB jos neapleidžia savo studijų, kad joms ir toliau verta naudotis FB ir kad FB naudotis yra lengva.

Literatūra

- Brown, J. J. (2008). From Friday to Sunday: The hacker ethic and shifting notions of labour, leisure and intellectual property. *Leisure Studies*, 27, 395–409.
- Gudonienė, D., Rutkauskienė, D., Lauraitis, A. (2013). Pažangių mokymosi technologijų naudojimas ugdymo procese [Advanced learning technologies in education]. *Informacijos mokslai*, 66, 96–107.
- Facebook (2012). Statistics of Facebook. Palo Alto, CA: Facebook. Retrieved from <http://newsroom.fb.com/content/default.aspx?NewsAreaId=22>.
- Lamanauskas, V. (2012). Social networking websites: New educational space. *Problems of Education in the 21st Century*, 39, 5–7.
- Lamanauskas, V., Šlekienė, V., Ragulienė, L. (2012). Socialiniai tinklapiai ir jų panaudojimo galimybės. *Gamtamokslinis ugdymas / Natural Science Education*, 2 (34), 6–24.

- Lamanauskas, V., Šlekienė, V., Ragulienė, L., Iordache, D., Pribeanu, C., Bilek, M., Aberšek, B., Kordigel-Aberšek, M., Cavas, B., Mazurok, T., Melnik, E., Ellilyanen, N. (2014). Usage of social networking websites: Structure of university students' position. In.: B. Aberšek, (Ed.), *2nd International Scientific Conference on Philosophy of Mind and Cognitive Modelling in Education* (Conference abstract proceedings, May 26–28, 2014, Maribor). Maribor: Faculty of Natural Sciences and Mathematics, University of Maribor, 16–17.
- Markoff, J. (2007). The tangled history of Facebook. *New York Times*. Retrieved from <http://www.nytimes.com/2007/08/31/business/worldbusiness/31ihtfacebook.5.7340806.html>
- Schonfeld, E. (2010). Facebook closing in on 500 million visitors a month. *TechCrunch*. Retrieved from <http://techcrunch.com/2010/04/21/facebook-500-million-visitors-comscore>.
- Wilson, R. E., Gosling, S. D., Graham, L. T. (2012). A review of Facebook research in the social sciences. *Perspectives on Psychological Science*, 7 (3) 203–220.

Priedas

Anketa apie Facebook (FB) naudojimą

Šios anketos tikslas yra surinkti duomenis moksliniam tyrimui apie Facebook naudojimą. Anketai užpildyti jums reikės 10–15 min.

ANKETA ANONIMINĖ

Jūsų atsakymai nebus analizuojami individualiai.

Bus pateikti tik apibendrinti tyrimo duomenys.

Pildydami trečiąją lentelę, pažymėkite Jums tinkamiausią vieną sutikimo su kiekvienu teiginiu lygį: 1 – visiškai nesutinku, 2 – nesutinku, 3 – iš dalies nesutinku, 4 – neturiu nuomonės, 5 – iš dalies sutinku, 6 – sutinku, 7 – visiškai sutinku.

Prašome užpildyti anketą iki galo. Jūsų nuomonė mums labai svarbi.

Užpildykite lentelę

Amžius		Lytis (V/M)	
Universitetas		Fakultetas	
Mokyklos baigimo vieta		Aukštosios mokyklos vieta	
Studijų lygis (B/M/D)		Studijų metai (kursas)	

Atsakykite į klausimus

Kiek draugų turite savo FB paskyroje?	
Kiek iš Jūsų FB draugų yra universitetų studentai?	
Kiek iš Jūsų FB draugų yra Jūsų universiteto studentai?	
Kiek iš Jūsų FB draugų yra universiteto dėstytojai?	

Kiek dienų per savaitę Jūs naudojate FB?	
Kiek kartų per dieną Jūs prisijungiate prie FB? 1 = vieną, 2 = du, 3 = tris ir daugiau, 4 = pastoviai prisijungęs	
Kiek vidutiniškai minučių per dieną Jūs <u>realiai</u> naudojate FB?	
Kaip dažnai Jūs kažko klausiate savo draugų FB? 1 = niekada, 2 = retai, 3 = kartais, 4 = dažnai, 5 = labai dažnai	
Kaip dažnai Jūsų kažko klausia FB draugai? 1 = niekada, 2 = retai, 3 = kartais, 4 = dažnai, 5 = labia dažnai	

Įvertinkite šiuos teiginius

Nr.	Teiginys	Visiškai nesutinku					Visiškai sutinku	
		1	2	3	4	5	6	7
1	Aš naudoju FB sužinoti informaciją apie kitus žmones	o	o	o	o	o	o	o
2	Aš naudoju FB sužinoti, kas vyksta mano universitete	o	o	o	o	o	o	o
3	Aš naudoju FB susisiekti su naujais žmonėmis	o	o	o	o	o	o	o
4	Aš naudoju FB gauti patarimų apie tai, kuo aš domiuosi	o	o	o	o	o	o	o
5	Aš naudoju FB gauti prieigą prie interneto šaltinių	o	o	o	o	o	o	o
6	Aš naudoju FB dalyvauti panašių interesų grupėse	o	o	o	o	o	o	o
7	Aš naudoju FB susisiekti su buvusiais mokyklos draugais	o	o	o	o	o	o	o
8	Aš naudoju FB surasti savo senus draugus	o	o	o	o	o	o	o
9	Aš naudoju FB bendrauti su savo draugais	o	o	o	o	o	o	o
10	Aš naudoju FB sužinoti kas yra naujo	o	o	o	o	o	o	o
11	Bendravimas su žmonėmis FB mane sudomina apie tai, kas vyksta už universiteto ribų	o	o	o	o	o	o	o
12	Bendravimas su žmonėmis FB kelia norą imtis kažko naujo	o	o	o	o	o	o	o
13	Bendravimas su žmonėmis FB kelia domėjimąsi apie ką galvoja kiti žmonės	o	o	o	o	o	o	o
14	Bendravimas su žmonėmis FB kelia domėjimąsi apie kitas pasaulio vietas	o	o	o	o	o	o	o

15	Bendravimas su žmonėmis FB leidžia man pasijausti didesnės bendruomenės dalimi	0	0	0	0	0	0	0
16	Bendravimas su žmonėmis FB leidžia pasijausti prisijungus prie didesnės erdvės	0	0	0	0	0	0	0
17	Bendravimas su žmonėmis FB primena man, kad visi yra susieti.	0	0	0	0	0	0	0
18	Bendravimas su žmonėmis FB aktyvina mane dalyvauti grupinėje veikloje	0	0	0	0	0	0	0
19	Bendravimas su žmonėmis FB suteikia galimybę sutikti vis naujų žmonių	0	0	0	0	0	0	0
20	Bendraudamas su žmonėmis FB aš visą laiką susisiekiu su naujais žmonėmis	0	0	0	0	0	0	0
21	FB galimybės atitinka mano poreikius.	0	0	0	0	0	0	0
22	Lengva išmokti naudotis FB	0	0	0	0	0	0	0
23	FB yra lengva naudotis	0	0	0	0	0	0	0
24	Mano veiksmai FB yra aiškūs ir suprantami	0	0	0	0	0	0	0
Nr	Teiginys	Visiškai nesutinku					Visiškai sutinku	
		1	2	3	4	5	6	7
25	FB naudojimas gerina dalyvavimą bendroje veikloje	0	0	0	0	0	0	0
26	Naudodamasis FB aš galiu geriau pristatyti savo universitetą kitiems žmonėms	0	0	0	0	0	0	0
27	Naudodamasis FB aš geriau sužinau apie įdomius renginius savo universitete	0	0	0	0	0	0	0
28	Naudodamasis FB aš gaunu naudingos informacijos iš universiteto žmonių	0	0	0	0	0	0	0
29	FB aš galiu rasti naudingų šaltinių savo universitetinėms studijoms	0	0	0	0	0	0	0
30	Naudodamasis FB gerina bendravimą tarp kolegų	0	0	0	0	0	0	0
31	FB skatina akademinę grupių, turinčių panašius interesus ir poreikius, susikūrimą	0	0	0	0	0	0	0
32	Naudodamasis FB gerina studentų grupinį darbą	0	0	0	0	0	0	0

33	Būdamas universitete aš nuolat esu FB	0	0	0	0	0	0	0
34	Dėl buvimo FB nukenčia mano dėmesys studijoms	0	0	0	0	0	0	0
35	Dėl FB aš dažnai apleidžiu savo studijas universitete	0	0	0	0	0	0	0
36	Man smagu naudotis FB	0	0	0	0	0	0	0
37	Man miela naudotis FB	0	0	0	0	0	0	0
38	Naudoti FB yra pramoga	0	0	0	0	0	0	0
39	Naudoti FB yra malonu	0	0	0	0	0	0	0
40	Jei aš nebūnu FB ilgesnį laiką, aš jaučiuosi nervingas	0	0	0	0	0	0	0
41	Kada aš būnu neprisijungęs, aš vis tiek mąstau, kas vyksta FB	0	0	0	0	0	0	0
42	Kada aš būnu neprisijungęs prie FB kurį laiką, aš jaučiuosi nepasiekiamas	0	0	0	0	0	0	0
43	Žmonės, kurie daro man įtaką, galvoja, kad aš turiu naudotis FB	0	0	0	0	0	0	0
44	Man svarbūs žmonės galvoja, kad aš turiu naudotis FB	0	0	0	0	0	0	0
45	Mano kolegos galvoja, kad aš turiu naudotis FB	0	0	0	0	0	0	0
46	Mano draugai galvoja, kad aš turiu naudotis FB	0	0	0	0	0	0	0
47	Aš ketinu ir toliau naudotis FB ateityje	0	0	0	0	0	0	0
48	Tikėtina, kad aš ir toliau naudosiu FB ateityje	0	0	0	0	0	0	0
49	Aš įprastai naudosiu FB ir ateityje	0	0	0	0	0	0	0

Nuoširdžiai dėkojame už Jūsų pastangas

Pastabos ir komentarai

© Šiaulių universiteto Gamtamokslinio ugdymo tyrimų centras, 2016

Summary

FACEBOOK'S ROLE IN STUDENTS' SOCIAL AND EDUCATIONAL ENVIRONMENT

Vincentas Lamanuskas, Violeta Šlekienė, Loreta Ragulienė

Šiauliai University, Lithuania

Facebook, having more than a billion users and being acceptable in more than 70 languages, is changing the ways of communication and sharing information of hundreds of millions of people. Lithuanian users is not an exception. Rapidly changing *Facebook*, has become an actual scientific research object. Scientists universally are investigating *Facebook*'s influence on social life. However, *Facebook* is still quite a new phenomenon in science, and still uncertainty exists defining the most effective its research and usage methods and possibilities. In the last decade, a tendency has been observed, that *Facebook* is used not only for entertainment, leisure or communication, but more and more its educational functions and possibilities come to light.

In 2016, a research was carried out (totally, 300 Lithuanian high school first to fourth course students participated in the research) about Lithuanian high school students' use of social network *Facebook* (FB), seeking to reveal how and what functions of a social network FB Lithuanian high school students use, how they value it, what is their opinion about FB influence on a person and what are the possibilities of FB educational use.

It has been stated, that most of the students, assuming, that FB is a good communication device, express a positive attitude in the aspect of the statements about possibilities to obtain interesting information about university in *Facebook*, to find useful sources for the studies, about academic group communication. This shows that they are important in students' life, FB diversifies study methods, helps to obtain useful information for university studies. Though students spend a lot of time in *Facebook*, they assert that they are not dependent on using social network, and that this does not have a negative influence neither on their psyche nor the studies.

Keywords: educational environment, *Facebook*, social networking websites, university studies.

Received 22 November 2016; Accepted 27 December 2016

 Vincentas Lamanuskas PhD., Professor, Department of Education & Psychology, University of Šiauliai, Lithuania. E-mail: v.lamanuskas@ef.su.lt Website: https://projektas.academia.edu/VincetasLamanuskas
 Violeta Šlekienė PhD., Senior Researcher, Siauliai University, P. Visinskio Street 25-119, LT-76351 Siauliai, Lithuania E-mail: violeta@fm.su.lt
 Loreta Ragulienė PhD., Senior Researcher, Siauliai University, P. Visinskio Street 25-119, LT-76351 Siauliai, Lithuania E-mail: loretar@gmail.com